

יעל נאמן

תינוק

אני לא זוכרת מתי בדיוק נעצר הזמן ואני נלכדתי במחוג השניות כמו במבוך עצום ממדים. מתי הפכו תנועותי לזחילה ורכינה, עשויות חומר אחר מצעדיו של אדם זקוף. אני לא יכולה לזכור מתי התחלתי לתעות בחדריו של הבית שקירותיו צופו לפתע בזמן שונה וכל מבואותיו הובילו שוב ושוב לאותו שעון מתקתק ברעש מוגוטי מחריש אוזניים מתחת לרצפה, מהצינורות ובעיקר מהאוויר שעמד בחדר. אותו שעון שנעצר. ובתוך הזמן שנעצר, כמו על מיטה קטנה מדי, או גרולה מדי, שכב כל העת התינוק שלנו. ער או ישן.

זה לא קרה בשבוע הראשון, כי אז באו אלינו אנשים כל הזמן, וידענו בביטחה, כמו שראו וציינו גם מבקריו הרבים, שהתינוק שלנו שקט כל-כך וישן כל הזמן. הוא כנראה מה שנקרא ממש ילד נוח, אמרנו אחד לשני, ובעלי התבונן בו וחיך בלי סוף. אולי זה היה בעלי ששמח מהתינוק שלנו, אבל הוא זקף את השמחה הזאת לזכותו של התינוק עצמו. הוא אמר שהתינוק הוא מעיין נובע של צחוק, ושיקע את ראשו בבטנו הקטנטנה של התינוק, פרם את אצבעותיו הזעוריות, אחת אחת, ושאל ללא הרף: אז מה שלום המשמח והמבדח?

אמנם אחת המבקרות שבאה אלינו באותם ימים ראשונים (שנרמס לי עכשיו רחוקים כל-כך, עשויים כולם מחרוזת צרופה מאבנים יקרות של הקלה) העירה משהו על כך שהתינוק מצוי עדיין בשלב העוברי שבו הם מרכיבים לישון, ואחרי שלושה-ארבעה שבועות זה יכול להשתנות מהקצה אל הקצה. אבל דחיתי בלבי את ההערה הזאת מכל וכל.

באותם ימים רחוקים חשבתי שאני יודעת הכל. או אולי כך זה נראה לי היום. הרי לכל אחת היה מה להגיד על התינוק שלנו ועל הלידה שלי. יותר מדויק לומר שלכל אחת היה מה לספר על הילד שלה כשעדיין היה תינוק ועל הלידה שלה עם המלקחיים, או המהירה, או הטראומטית שארכה 39 שעות. כל אחת ביארה את התינוק שלנו על פי ניסיונה עם ילדיה. אבל כמו שכולם יודעים (אמרנו אחד לשני, בעלי ואני, כשהסתלקו אחרוני האורחים), למרות הדברים המשותפים, כל תינוק הוא אחר. לנו היה מזל.

זה השתנה. כנראה אחרי שבועיים־שלושה. בהתחלה חשבתי שזה אכן תום העירון העוברי, ואחר כך חשבתי שזה מפני שאין לו שם.

לא הצלחנו להסכים בינינו על שם לתינוק. בשבועיים הראשונים, גם אחרי שעברנו את הברית, חשבתי שזה מתעכב רק עוד יום־יומיים ותיכף יגיח בהיר ומוכן מאליו שמו. אבל אף שם לא התלבש טוב על התינוק. בבקרים, כשהייתי לבר, ניסיתי עליו שמות, אלא שאחרי שעתיים הם היו מחליקים ממנו, נושרים, לא מתאימים. אף שם לא תפס טוב. לא הישנים והטובים, לא החדשים, לא הרטרו ולא המיוחדים. מאיר היה השם המוביל וגם הוא התקלף ממנו אחרי יומיים. לתינוק הזה לא היה שם.

ואז גם התחלתי לקנא בבעלי. נכון יותר, לקנא בגבו שהופנה אלינו בשעה שיצא לעמל יומו. אבא הלך לעבודה. מעבר לדלת שהוא סגר מאחוריו בכל בוקר בסלון ביתנו, מאחורי המבוכים והמבואות, זכרתי היטב, מסתתר עולם גדול ושלים. עולם שבו אנשים הולכים ונוסעים, עושים בו כבתוך שלהם.

התינוק היה ער כל הזמן וככה בלי הפסקה. ואולי זה לא נכון או לא לגמרי מדויק. אולי היו הפוגות שבהן הוא ישן, או בהן בעיניים פקוחות, ורק אלוהים יכול היה לדעת על מה הוא חושב. אבל גם כשהוא לא בכה, פחדתי שיבכה. וכשהוא ישן פחדתי שיתעורר ויבכה, או שחששתי שהוא לא מתעורר כי קרה לו משהו נורא.

בשבועות הראשונים התקשרתי בכל עניין, קטן כגדול, לבעלי. הרגשתי שאני לא מסתדרת עם ההנקות, עם בקבוקי המים, אריזות התרופות, פתיחת העגלה וסגירת העגלה. כאילו נחוץ כאן כימאי־פיזיקאי, ואולי משהו אחר, אולי רופאה או אחות. אבל לא אני. לא הסתדרתי. כל הזמן פחדתי מטעויות במינונים, מכך שאני אתבלבל בין בקבוקי התרופות השונים. מהעיתוי, מזה שיהיה חם מדי או קר מדי. שאני אפגע בו בתינוק הזה שלנו.

לאט לאט חילחל אלי שבעלי לא יכול לעזור, הוא פשוט לא מבין מה הבעיה. אני לא יודעת מה קדם למה: האם הזמן של בעלי, הזמן שהוא הביא איתו מהעולם הגדול כשחזר הביתה, הזמן שנרחק והסתגן בעקבותיו כשפתח את דלת ביתנו, כמו כלבלב בעקבות בעליו, או אולי אני איברתי אחיזה בביתנו ונזלתי אליו בכל שאלה. כך או כך, בעלי לא יכול היה לעזור. הוא בעבודה שלו. זאת אני כאן לבר מול התינוק שלנו שלא יודע לדבר. מול התינוק שלנו שכל הזמן רוצה משהו, משהו שהוא כנראה לגמרי אחר ממה שהוא מקבל. הניחושים האנסופיים יצאו ממני ושבנו וחדרו אלי כמו רסיסי זכוכית מבעד לכפות הרגליים, הגבות, גירדו לי בעיניים, הציפו כל מקום בגופי. נפשי הפכה זרה ופחדתי שהיא תדביק את התינוק. הפסקתי לאכול ונברתי בספרים. שבוע 7, שבוע 8. כמו בהריון. לפני הספירה, אחרי הספירה. אלא שבהריון הכל היה מובן יותר: כל שבוע והבריקות שלו, ההתפתחות המותאמת והמושווית בדיוק לטבלאות של

הנורמות, אותו דיוק שעכשיו נראה מרהיב כל-יכך. אז, כשהכל היה נסתר מהעין, גם אם בולט מחוץ לגופי, עדיין מוסווה בתוכי.

ומאז שיצא התינוק אל האור והחל להתנועע בו, באתי במבוכה עמוקה, לא מרפה. אולי הוא צריך להתחיל לאכול כבר ירקות, אולי אפילו עוף? אולי דווקא שניצל יעשה לו טוב. ואולי טוב לו, ואני פשוט לא מבינה אותו?

לא רציתי לדבר יותר עם אף אחת מהחברות שהיו לי לפני שהזמן נעצר, עם אלה שדיברתי תמיד, עוד לפני ההריון, ואחרי הלידה. הפרשנויות שלהן על גוים, על שיניים, על הנקה, כולן נשמעו לא רלוונטיות, מודבקות כטלאים בלואים וממוחזרים על צריבת פחדי. כמו ידעוניות שרלטניות הן ממשיכות להלעיט אותי בטון שקט ובוטח בעבר, במה שהן זוכרות מהתינוקות שלהן. ובעצם, מה אכפת להן? התינוקות שלהן כבר גדולים, ומשגדלים התינוקות שוב אין צורך לחטט. איש לא יסב מבטו לאחור אל מיליוני הנסים שגרמו לתינוק לגדול לילד. שדות הפחד האלה הם נחלתם של האימהות החדשות. יתעו בהם כנוודות במרחבי הניחושים, בגדיהן מוכתמים בחלב ובגרבר, שערן פרוע, עיניהן טרוטות. וגם אם ירצו האימהות הוותיקות, לא יוכלו לסמן את הנתיב שהוביל אותן בסופו של דבר החוצה. לא מתוך אגוצנטריות, עצלות או חוסר נדיבות. שער העבר של זמן התינוקות חתום במנעול כשערו של עתיד לא ידוע.

יותר מכל איים עלי הטיוול היומי שלי עם התינוק. הטיוול לגינות העירוניות שלא עצרתי בהן אף פעם לפני הלידה. אמנם אהבתי לחצות אותן, מקצרת דרך מכאן לשם, אלא שפתאום כשהתיישבתי שם על ספסל, כמו בסלון של ארץ אחרת, הן נראו לי עלובות, דהויות, דשאיהן מתקלפים וצהלות הילדים ודיבורי אמהותיהם נשמעו לי כמו אותן צעקות המתחזקות אחר הד בוואדי חלול. אל מי הן מדברות? על מה הן מדברות? אותם טיולים כפויים לא נדמו לי כיציאה מהבית, כאיזושהו רמז לעולם הגדול שבחוץ, אלא להיפך: כאילו הזמנתי את כל דרי העולם לראות את ביתי הסתור, העכור. הרגשתי שכולם רואים עלי שאני מתחזה, שהתינוק הזה לא מתלבש עלי בגרוש. זה הזכיר לי איך לפני מיליון שנה, לפני שהיה לי תינוק, לפני שבכלל חשבתי על תינוק, שמרתי לחברה שלי על הכלב שלה. היא נסעה וביקשה שנשגיח עליו לחודש, אני והחבר שהיה לי אז. היה לי אז חבר אחר, היה לי עבר. מה שהתמיה אותי לא פחות מעתיד. כי חייתי עכשיו בזמן שנעצר.

כשירדתי אז עם הכלב לרחוב, לא ידעתי איך לנהוג איתו. כשעצר, עצרתי איתו, מנסה לחקות את התנועות של המטיילים עם כלביהם. הם נראו לי כמו קייטני כלבים, הולכים ונהנים מהטיוול שלהם, מצליחים לחשוב אפילו על דברים אחרים, ומדי פעם נעצרים בעקבות רצונותיו של הכלב, או מחליפים דיבורים קצרים אחד עם השני. אמנם קצת נקשרתי לחיה הזאת שהעירה אותנו בכל בוקר בשמחה ובליקוקים, אבל ספרתי

את הימים עד שחברתי תשוב מעבר לים ותאסוף אותו אליה, ושנאתי את הכלב הזה. שנאתי אותו כי הוא הסגיר אותי.

כולם ראו אז, בדיוק כמו שהם רואים היום, שהאשה הזאת שמחוברת לכלב או במקרה הזה לתינוק, אפילו קקטוס שבאמת לא דורש שום טיפול (חוץ מהשקיה פעם בשבוע) היה מת לה בידיים. בזה יכלו להבחין אפילו הנוסעים באוטובוסים שעצרו באדום בזמן שאני חציתי את מעבר החצייה עם העגלה ובתוכה התינוק ששימח ובידה את בעלי והייתי מבקשת לעצמי בולען מעיין גדי שיבוא לתל-אביב וייקח אותי ואת העגלה שמחוברת אלי למעבה האדמה.

עד כדי כך זה היה שקוף וגלוי שלכל זקנה היה מה להגיד על איך הוא מכוסה ואיך הוא לבוש, והצעירות שאלו למה אני לא הולכת איתו צמוד לגוף, זה הרבה יותר בריא להם להרגיש את אימא שלהם.

היתה רק קבוצת אנשים אחת שונה – בדרך כלל זקנים אבל לא מהסוג החשדני – שהתייחסה אלי כאל אימא לכל דבר ולתינוק שלנו כאל תינוק לכל דבר. הם חייכו אלי ושאלו: "איך קוראים לה?"
"זה הוא", השבתי להם.

"איך קוראים לו?"

לא היה לי לב להגיד להם שעדיין אין לו שם, אמרתי להם את השם של אותו בוקר: רני, חיליק, עמית, יהודה. לפעמים הם הבינו בעצמם שזה עסק מופרך ואמרו: לא מתאים לו חיליק. או שלא אמרו כלום בשביל לא להעליב.

מתישהו בין שבע לשמונה בערב בעלי היה מגיע מהעבודה לתוך הצוללת הזאת שנחנקתי בה, והוקל לי קצת. אני לא לבדי מול הזוועה, מול התינוק שתיכף ייחנק בזמן שהוא יונק, מול התינוק שמפתח ממש עכשיו משהו נורא. אבל לא יכולתי לספר לו את הרצף שהיה כאן בהעדרו, לא היתה לזה עלילה.

הימים האלה זחלו כמו יום אחד ארוך עם חוקי כבידה של כוכב אחר.

• • •

בשבת אחת בעלי אילתר יום הולדת. הוא אמר שהיום מלאו לתינוק השמח והמבדח חודשיים. כל השבת בעלי שמח במיוחד בגלל היום הולדת של התינוק. הוא שם לו זר על הראש, שר לו שירים, צילם את כולנו, תקע שני נרות זעירים בעוגה קטנה משוקולד בצורה של קיפוד שאין לי מושג מתי ואיפה הוא קנה. בסוף אותה מסיבה, נשף בעלי על שני הנרות ואכלנו כולנו את העוגה הקיפודית.

למחרת, ביום ראשון, בעשר וחצי בבוקר, זומנתי לחיסון של התינוק בטיפת חלב.

ארזתי תיק עם כל הרברים. תחבתי כל דבר לכיס הנכון בתיק הבר הכעור והענק שלא הצלחתי לזכור ממי קיבלנו אותו מתנה. ואולי זאת היתה מגבית משותפת מחבורה שהתאגדה. לקחתי את התינוק בסל־קל ונסעתי איתו במונית לטיפת חלב. כשהמונה עמד כבר על 25 שקל, הבנתי שאני לא ערוכה לעלבונות המדידות והשאלות של הנשים המנוסות־מכל. ביקשתי מהנהג לשנות כיוון. נסענו למשרד של בעלי. נכנסתי לחדרו והנחתי את הסל־קל עם התינוק שלנו על השולחן.

בעלי אמר שהוא לא יכול עכשיו בשום אופן לקחת אותו לטיפת חלב, יש לו ישיבה חשובה. אמרתי לו שגם אני לא יכולה עכשיו, לא מסוגלת.

"זה סיפור בלי עלילה", אמרתי לו, "אבל אני חייבת קצת להתאוורר ויש בכלל תיאוריה שלמה נגד חיסונים. לא שאני בהכרח תומכת בה, נרמה לי שאני אפילו מתנגדת. בכל מקרה, אין לי יכולת לחשוב עכשיו על חיסונים בעד או נגד. נימוקי לבואי למשרדך פרגמטיים עד זרא: אני לא נכנסת יותר להיכל השקילות והמדידות. אם רוחים את החיסון בשבועיים, או בשבוע, או מתי שתוכל לקחת אותו – שום נזק לא ייגרם, את זה אני זוכרת ששמעתי בכירור מיותר מאימא אחת או שתיים. אבל היום אני חייבת להתאוורר, אני לא הולכת לסחוב יותר שום סל־קל ואת התיק הזה עם כל הרברים. הכל יש לך כאן, אני אחזור מאוחר יותר."

הוא לא ענה לי. אני חושבת שגם לא כעס. ידעתי שהמילה להתאוורר, שיצאה מפי במקריות, אך בלי צרימה, כמו נשיפה אחרי שאיפה, הצילה אותי. כאילו עליתי לרגע מהמרתפים. בכת אחת הודקפתי מהפאנלים, ויישרתי קו עם אמהות כל העולם. זה היה צירוף כבול מותר בכל השפות: צריכה להתאוורר.

התינוק ישן כשהנחתי אותו על השולחן בתוך הסל־קל, ביני שעמרתי שם לבין בעלי שישב מאחורי השולחן. לקחתי את התמונה של שלושתנו חוגגים את היום הולדת שניצבה ממוסגרת על שולחנו. מתי היה לו זמן למסגר אותה, חשבת לעצמי. או אולי המזכירות מיסגרו, או אב הבית. יש להם בכלל אב בית שם? לא שאלתי אותו. אמרתי לו שיתברך קצת עם המשמח. שיעשו בידור טוב לתוך הלילה, כי אני לא יודעת בדיוק מתי אחזור. כשאני אתגעגע, אני אביט בתמונה.

• • •

חזרתי הביתה ללא משא. כמו סבל בטָרַק שהורדרו ממנו ללא הודעה מראש, ובניגוד מוחלט לתכנון המסלול, כל המטענים ופתאום הוא מצווה להביט בנוף ולא באדמה. שכחתי מה זה נוף. מיהרתי הביתה. ציחצחתי שיניים בלי איום של בכי, התקלחתי בלי איום של בכי, חפפתי את שיערי בלי תינוק שמסתכל עלי בזמן שאין לי מושג מה הוא רוצה.

הייתי ללא המשא של התינוק, אבל היה לי את עצמי לגרור. לאן? מה עשיתי בימים הפנויים? הרי עבדתי. ואם לא הייתי בעבודה, הלכתי לבית קפה, או לאיזו הפגנה בגרר שבדרך כלל לא הלכתי, רק חשבתי ללכת. פתאום אני אלך להפגנה בגרר? להרצאה על תולדות האמנות? אני אקרא? אני הרי לא זוכרת קרוא וכתוב. ואם אני אתקשר לאחת החברות הן ישר יקלטו שאין עלי תינוק.

תקפה אותי סחרחורת של אוויר דליל של מי שלא רגיל לפסגה. ולא רק שאינני מורגלת, היא גם אסורה עלי. עכשיו, משהרהבתי והזרקפתי בכת אחת, בתנועה חדה מדי, מהפאנלים להורדת המשא – נתקפתי בהלה. אותה בהלת מבוכים, שהרי גם אם אוכל לצאת, לא אמצא גן עם שרכים ירוקים ושושנים בשלל צבעים ומזרקות של מים ביניהם. לא ידעתי לאן ללכת.

התקשרתי לזה שהיה חבר שלי, אז עם הכלב, לפני מיליון שנה, אמרתי לו שאני רוצה שניפגש בבית קפה. הוא אמר: "היי, זה לא ייאמן, אני כל הזמן חושב שאני רוצה להתקשר אלייך ולשאול איך הולך, אבל לא רציתי להפריע."

נפגשנו. הוא סיפר לי על הנסיעה שלו להודו, שהיתה אמורה להיות שלושה שבועות והתארכה לשבעה חודשים. אמר שלוקח זמן לחזור ושאל לשלומי. סיפרתי לו שהאבא של השמח והמבדח לא שוכב איתי מאז הלידה, ואולי זה אני איתו לא שוכבת. כך או כך, עדיין לא שכבנו. אמרתי לו: "שמעתי שאחרי הלידה מתרחב שם הכל. אתה הרי מכיר אותי מקודם. אתה מוכן לשכב איתי ולברוק?"

"את בדיכאון אחרי לידה?"

"אני אחרי לידה. יותר מזה אני לא יודעת."

"תשמעי, זאת בקשה קצת גינקולוגית, לא? אולי הבעיה היא לא שם, אלא במקום

אחר?"

"אין לי מחשבות לזרוק את התינוק שלנו מהחלון. עובדה, אני לא מפנטזת לשים עליו כרית, שישתוק כבר, אם זה מה שאתה שואל."

"זה לא מה שאני שואל. זה משהו אחר."

"כולם אומרים לי כל מיני דברים. אני לא רוצה לשמוע, ועוד פחות מכך אני מעוניינת לדבר, לכן חשבתי על הרעיון הזה, על איזו תעלה שתחבר בין מה שהיה פעם לבין מה שייתכן אולי בעתיד."

"את זוכרת שאני לומד פסיכולוגיה עכשיו? עשיתי הסבה."

"הרחקתי", אמרתי.

הוא לא צחק.

"טוב, לא משנה", אמרתי, "אתה ממש לא חייב."

"לא רציתי שתרגישי עוד יותר גרוע, זה הכל. בואי ניסע אלי ונדבר שם."

הוא עבר דירה מאז שהייתי אצלו בפעם האחרונה. הוא גר עכשיו בדירה יפה עם עץ בחלון, ככה הוא אמר בזמן שנסענו באוטו שלו, עם דיסקים חדשים, כמו תמיד. אנשים כותבים שירים בימים האלה של זמן נעצר ואחרים מלחינים. כשהגענו אליו הוא הציג לי קפה. לא רציתי. תה. לא רציתי. יין. לא רציתי.

שכבנו על הספה בסלון שלו, עם מוזיקה ברקע. היה לי נעים לשכב איתו, מוכר וזר. שתקתי לתוך העור שלו ולא חשבתי על שום דבר. הוא אמר שלא התרחב בכלל. אמרתי לו: אתה בטוח? הוא אמר: אני הרי מכיר. זה בדיוק אותו דבר. אבל פעם היית בוכה כשהיית גומרת. אמרתי לו שרק לפעמים וחזף מזה הרי לא גמרתי עכשיו. הוא אמר: אה, נכון. וצחק.

הוא שאל אם אני רוצה קפה. אמרתי שכן ושהדירה שלו באמת יפה.

"החברה שלי צריכה להגיע ממש עוד מעט", הוא אמר והתלבש.

"לא ירעתי שיש לך חברה."

"כי לא שאלת. האמת שעד לפני חודשיים לא בטוח אם הייתי אומר לך שיש לי חברה למרות שאנחנו יחד חצי שנה. פגשתי אותה בהודו, בהתחלה חשבנו שאנחנו רק מטיילים ביחד, וגם זה מדי פעם, נפגשנו במקרה במקומות שונים שם, ופתאום דווקא בארץ זה נעשה לגמרי זה."

ביקשתי לראות תמונה שלה.

"היא יפה," אמרתי.

"היא גם מאוד חכמה," הוא אמר.

"זה תמיד בא ביחד," אמרתי, "בטח גם מוכשרת. טוב, אני אגרד את עצמי מכאן, זה לא לעניין שאשאר."

"את ממש לא מפריעה. היא תשמח להכיר אותך, אני בטוח."

החברה שלו הגיעה כשהייתי בסוף הקפה. היא נראתה אפילו יותר יפה מאשר בתמונה, אבל לא מאיימת. אחת שמרגישים איתה נוח.

היא אמרה שהיא שמעה עלי הרבה ושמחה להכיר אותי. היתה בעניינים ושאלה על החינוך.

שמתי את הדברים על השולחן: אמרתי להם שלתינוק שלנו עדיין אין שם. היא שאלה למה. אמרתי: אני לא יודעת, אני מחכה שהוא קצת יגדל ואז אולי לא יהיו מלחמות. אני חושבת שהיא לא רצתה להתעמת איתי בשאלות נוספות.

הם הזמינו אותי לארוחת ערב. לא החליפו סימנים, נעו ב'אנחנו' כמו ענן בלי משקל והזמינו אותי גם לישון. למה לא? זאת הזדמנות להתאוורר, הם אמרו. היא התקינה לנו ארוחה חמה, שלוש מגות, היו לה מצרכים בכית וחלק מהאוכל היה מוכן מאתמול. היה ברור שזה לא מכויס עבורי.

שתינו יין והיא הציעה שהיא תצלם את שלושתנו.

"היא מלמדת צילום בבצלאל", אמר זה שהיה חבר שלי לפני מיליון שנה ועכשיו היה חבר שלה, בזמן שהיא חיטטה בתיקי המצלמות, "התחום שלה הוא עריכה וקומפוזיציה".

היא כיוונה את המצלמה והצטרפה אלינו. רציתי לעשות לזה שהיה חבר שלי קרניים, כמו שאני תמיד עושה בצילומים, אבל ברגע האחרון תפסתי שיכולות לצוץ לזה משמעויות נוספות. לא הכרתי את ההומור במשפחה האומנת הזאת שנקלעתי אליה. ויתרתי.

בפעם הראשונה מאז שנולד התינוק שלנו הרגשתי מנותקת. מנותקת לטובה. כאילו אני מונחת על מחצלת שיוף בריבירה של זמן, לא חשבתי על כלום. טיפלו בי. הם שוב הזמינו אותי לישון אצלם.

אני לא יודעת להתארח, פוחדת להיות לטורח, כמעט אמרתי. אבל רציתי כל-יך להישאר. או שלא רציתי עדיין לחזור הביתה. לא ידעתי להבריל. הם הציעו לי מיטה בחדר השני, עם מצעי כותנה צחורים וכריות תפוחות, כאילו כל הזמן הזה רק חיכו לבואי.

ישבתי על המיטה הלבנה בחדר הלבן שהוכן בשבילי ונזכרתי איך כשהכרתי את בעלי, אהבתי שהוא נכנס למיטה, נשכב עלי ואומר: זוזי, ותעשי לי קצת מקום על ירך. זה תמיד הצחיק אותי. לא זכרתי למה זה הצחיק אותי.

הוצאתי מהתיק את התמונה שלקחתי מהמשרד של בעלי, ולקחתי את התמונה שהיא צילמה והדפיסה בשבילי מציווד הצילום המשוכלל שלה, והנחתי אותן מולי. שתי תמונות, זאת של המשפחה הביולוגית שלי וזאת של המשפחה האומנת שבביתם ישנתי עכשיו: בכל תמונה שלישייה. חשבתי כמה שהתינוק שלי נראה אחרת כשהוא במיוט ובפריז, כמה הוא באמת חמוד וגומת החן שלו עמוקה כל-יך. ואיך בטח בעלי גאה שהוא יכול לטפל בו לגמרי לבד. הוא לא תופס שזה יום אחד ושהכל נראה אחרת לגמרי כשזה רצוף בלי שנייה של מרווח. ואז זחל בי קור של פחד שהוא לא לבד, שאולי הוא התקשר לזאת שהיתה חברה שלו ואני הייתי רק פונדקאית בסיפור הזה, אחת שתישא את התינוק ברחמה ואחר כך תגדל אותו בחודשים הקשים והחברה שלו לשעבר קוטפת עכשיו את כל הפירות, הזונה.

אחר כך חשבתי על זה שהיה חבר שלי ועל החברה שלו שהולכת להיות בטח אשתו. חשבתי שהם שכחו מקיומי. אם הם לא שוככים עכשיו, שם בחדר השני, זה לא בגללי. וגם אם הם כן שוככים, זה לא בגללי. הייתי כמו זכוב. לא זכוב על הקיר בחדר שלהם, לא זכוב בריבה במטבח שלהם. הייתי כמו זכוב בחדר השני.